

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Responsa Moralia In Causis Justitiæ Commutativæ De Restitutione & Contractibus

De Contractibus - Præcipuè ad commodum, atque usum Venerabilis Cleri
edita

Heislinger, Anton

Ingolstadij, 1726

Casus XXXV. De præscriptione immunitatis à jure solvendi decimas
integras in agro.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40177

CASUS XXXV.

*De prescriptione immunitatis à jure solvendi decimas in-
segras in agro.*

Non obstante praxi, vi cujus à 50. annis Parochiani certo monasterio ordinis mendicantium annuatim persolverunt singuli ex suis agris tantum tres avelinarias jam confectas, modernus superior prædicti monasterij meditatur colligere decimum manipulum lini necdum confecti in ipso agro, ex ratione, quòd hæc continuata praxis fundetur in conventionem, quæ ab antecessoribus moderni superioris cum parochianis facta, successoribus præjudicare non possit, sed ad liberum istorum arbitrium sit revocabilis.

Q. 1. An, & qualiter decimator cum obligatis ad decimas convenire possit?

Q. 2. An conventio cum uno ex antecessoribus facta parochianis profit.

Q. 3. An & qualis immunitas à solutione decimarum præscribi possit?

Q. 4. Num parochiani, de quibus hîc est quæstio, hanc formam solvendi decimas præscripserint?

SYNOPSIS.

§. I.

Resolvitur primum Quæsitum.

An & qualiter Decimator cum obligatis ad decimas conveniri possit?

1. Compositiones istæ possunt esse varie	4. Etiam Abbatis, provincialis, si horum monasterijs decimæ incorporate fuerint.
2. Gratuita remissio decimarum non potest laicis concedi sine pontificis consensu.	5. A Decimis ad suam vitam eximere quilibet parochus poterit.
3. Onerosa tamen, licet perpetua sum consensu Episcopi.	

§. II.

Resolvitur secundum Quæsitum.

An perpetua conventio uno ex antecessoribus parochis celebrata parochianis valeat?

6. Non videtur moderno parochi obesse conventio tam revocabiliter quam irrevocabiliter facta.	10. Neque probare parochiani possunt consensum Episcopi intervenisse.
7. Eò quòd quilibet antecessor ad solum tempus sive vitæ convenerit.	11. Obstant insuper parochianis cap. 8. de confirm. utili, can. 1. causa 16 Q. 7. atque extravagans ambrosiæ de rebus Eccles. alien.
8. Et conventio perpetua sine consensu Pontificis.	12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. Satisfit argumentis Monasterio factis.
9. Aut sine solemnitatibus Ecclesiasticis non valeat.	

§. III.

Resolvitur tertium Quæsitum.

An, & qualis immunitas à solvendis decimis præscribi possit?

19. Immunitas à solvendis decimis à laicis quoque præscribi potest. 20. Ex presumptione Juris male fidei possessor quomodo præscribat. 21. Immunitas à solvendis decimis ex hoc non colligit decimas. 22. In quo sensu decimæ sint tributa pauperum.	23. 24. 25. Solvuntur ceteræ objectiones. 26. Præscribuntur modo ceteris præscriptionibus communi. 27. Adversus illum, cui jus communitate non assistit cum titulo ac tempore ordinario præscribitur immunitas decimarum. 28. Immunitas à decimis contra parochiam præscribitur 40. annis.

§. IV.

Resolvitur quartum Quæsitum.

Nam parochiani, de quibus hic est quæstio, hanc formam solvendi decimas præscripserunt?

29. Affirmanti conventionem olim inter am fuisse incumbit sui asserti probatio. 30. Perpetua, & debitis solemnitatibus instructa favet parochianis. 31. In dubio præsumitur adfuisse debita alienationi solemnitas. 32. Quid Juris Monasterio competat si constet conventionem solemnitatibus fuisse destitutam. 33. Hujus defectus ignari parochiani immunitatem à decimis præscribere potuerunt.	34. Non tamen si illius consicij extiterit. 35. Quin actu immunitatem dictam præscripserunt, si nesciverint defuisse solemnitates. 36. 37. 38. 39. Satisfit argumentis contrarijs. 40. Nullus locus præscriptioni datur apud parochianos revocabilitatis admonitos. 41. Vel documenta de revocabilitate conventionis asservantes.

Tit 3

42. Pa-

42. Parochiani ignari revocabilitatis probabilis prescribere.
 43. Nec obest Parochianis error circa revocabilitatem suæ conventionis.
 44. Aut Lex Celsus 27. ff. de usurpat. &c. & Lex nullo 24. Cod. de R. V.
 45. Multò certius valebit hæc prescriptio contra Monasterium, si

de ulla conventionem quidpiam ob hoc probari possit.

46. Contra omitentem exercere suum jus currit prescriptio.
 47. Qualis possessio ad prescribendam immunitatem sit necessaria?
 48. Parochianis etiam favet Lex sicut 3. cum Lege omnes 4. Cod. de prescriptione,

§. I.

Resolvitur primum Quæsitum.

An, & qualiter decimator cum obligatis ad decimas convenire possit?

SUPponimus primò, compositionem super decimis posse institui, ut Parochiani ab ijs totaliter liberentur. Secundò ut non totaliter, sed duntaxat quo ad partem, vel solummodò quoad circumstantias; v. g. ut ex his bonis in hac mensura, hoc tempore, huic Ecclesiæ, & non alteri priori, decimæ solvantur. Tertio compositionem posse fieri in futurum, & in perpetuum, aut ad certum duntaxat tempus, hocque longius aut brevius. Quarto Parochum & Parochianos convenire inter se posse non super jus, sed super fructus, quos Parochus vel decimator colligere potest; vel super ipso hoc jure colligendi ejusmodi fructus. Denique compositionem potuisse factam fuisse

se super decimis jam debitis pro tempore anteriore: aut de solvendis ex fructibus primò futuris, his prænotatis.

Dico primò totalis aut etiam partialis remissio solvendarum decimarum in perpetuum non potest Laicis ex conventionem gratuita, & sine omni compensatione concedi absque autoritate Pontificis ita habetur in cap. veniens 8. de transact. idem sentiunt Barboza n. 2. cap. venerabilis 8. de confirmatione utili vel inutili Moneza de decimis cap. 5. n. 135 P. Friderich de decimis n. 316. Schmier lib. 3. decret. tract. 1. part. 3. cap. 3. sect. 4. §. 4. n. 153. Delbene cap. 8. dub. 29. sect. 6. n. 2. Rebuff. q. 13; n. 36.

Prob.

Prob. conclus. obligatio solvendi decimas resultat ex jure communi & universali Canonico: ergo exemptio perpetua à solvendis decimis est exemptio ab obligatione proveniente ex lege universali Canonico, atqui in hac obligatione non potest dispensare Episcopus, aut alius inferior Pontifice: ergo in obligatione solvendi decimas non poterit dispensare Episcopus, sed solus Pontifex. Major constat: nam præceptum solvendi decimas integras est toti Ecclesie commune, à summis Pontificibus, & concilijs latum *can. 1. causa 13. q. 1.* minor subsumpti etiam constat *ex cap. 16. de majoritate, & obedientia. Clement. 2. de elect.* in quibus habetur, quòd inferior non possit dispensare in lege superioris sine hujus consensu.

3 Dico secundò ut valida sit conventio, vi cujus Laici in perpetuum, & ultra decimatoris vitam à decimis eximantur, non tamen gratuitò, sed mediante aliqua transactione, permutatione compensatione, Episcopi auctoritas erit sufficiens. Ita sentiunt Moneta dicto loco n. 24. Delbene *de immunitate Eccles. cap. 8. dubit. 29. sect. 8. n. 6.* Decius in *scap. 3. de confirm. utili.* Layman: *Friderich n. 317. de decimis P. Schmier n. 154.*

Prob. concl. *ex cap. statumus 3. de transact. item ex cap. multiplici 3. de decimis.*

Prob. secundò si non gratuitò Laicis exemptio à solvendis decimis concessa fuit, tunc vinculum juris non fuit absolurè sublatum; aut obligatio solvendi decimas extincta; sed potiùs alterata tantùm: ergo quia modicum duntaxat præjudicium Ecclesie affert ejusmodi conventio, non erit ista summo Pontifici reservata.

Confirm. ejusmodi conventio super diminutione decimarum, ut ista non solvantur integræ, in hac mensura, in hoc loco, spectat ad circumstantias decimarum: ergo Pontifex concessit potestatem Episcopis confirmandi conventiones circa mutationem ejusmodi circumstantiarum initas. Prob. conf. utilitas Ecclesie exigat, ut Episcopus habeat facultatem confirmandi pacta, in quibus partes conveniunt super ejusmodi circumstantias in persolvendis decimis impostero observandis.

Conf. secundò Innoc. Decius in *capit. 8. de transact.* Rebuff. *q. 13. n. 29.* Moneta *c. 5. n. 125.* Fagundez in *precept. Ecclesie 5. lib. c. 3. n. 18.* Barbosa *de officio Parochi c. 28. §. 4. n. 24.* Delbene *loc. cit. n. 6.* cum alijs passim defendunt, ex consensu Episcopi fieri posse compositionem cum Laicis super, modo, loco & tempore solvendarum decimarum: sed quando vi compositionis Laici eximuntur, non gratuitò, sed

per

per transactionem, permutationem, compensationem, ab onere decimarum, sit sola compositio cum Laicis super modo, loco, & tempore: ergo ad hanc compositionem sufficit auctoritas Episcopi.

Confirm. tertio, Circa transactionem in solutione decimarum non fuit aliquid singulare, & à reliquis alienationibus Ecclesiasticis diversum, in jure statutum: ergo si ad aliarum rerum Ecclesiasticarum alienationem à jure non requiritur ordinariè consensus Pontificis, sed ipsius Episcopi sufficit; etiam hic erit sufficiens ad transactionem circa decimas. Atqui ad alias tales alienationes non est necessarius ipsius Pontificis consensus: ergo neque in causa decimarum. Minor subsumpti probatur ex cap. 1. de rerum permutatione can. 4. causa 12. q. 3. cap. cum Laicis 12. seu ult. de rebus Ecclesiasticis alien. cap. 7. & 8. de his, quæ fiunt à Prælati.

4 Dico tertio, Si componens cum Laicis suis Parochianis decimator fuit ex ordine Religioso, tunc ipsius Abbatis auctoritas cum cæteris solennitatibus facta sufficiebat, ut valeret hæc compositio super decimis pleno jure Monasterio incorporatis. Item si fuerit ex ordine mendicantium, ipsius sui Adm. R. Provinc. ita Engl de decimis §. 3. n. 15. Melchior Friderich hic n. 322. Prob. ex tali incorporatione pleno jure

ipsi Monasterio facta Abbas, aut Provincialis Jurisdictionem quasi Episcopalem acquisiverunt: ergo etiam obtinuerunt potestatem interponendi suam auctoritatem in alienatione rerum ad Ecclesiam pertinentium. Ita sentit Panormitanus in cap. 2. de transact. Confirm. hoc totum ex communi praxi: non enim ejusmodi alienationes solent ab Episcopis confirmari: ergo &c.

Dico quarto: ut valeat compositio dans exemptionem à decimis ad tempus, & vitam decimatoris singularis extensam, solius Parochi habentis jus in decimas consensus sufficit. Ita cum P. Schmier communis: Prob. conclusio ex cap. de cætero 5. cap. veniens 8. de transact. Prob. 2. ratione: quilibet Parochus est moderator, & arbiter suarum rerum, commodorum, & emolumentorum: ergo de istis potest ad suum beneplacitum disponere: & decimæ sunt aliquod emolumentum ipsius Parochi: ergo istarum erit moderator, & poterit de illis juxta suum beneplacitum disponere. Prob. 3. in hoc casu non agitur de alienatione cujusdam juris Ecclesiastici: sed de rebus solius decimatoris Parochi: ergo cum tantum alienationes rerum Ecclesiasticarum exigant consensum legitimi superioris: alienatio decimarum ad vitam alienantis decimatoris extensa poterit fieri ex consensu solius decimatoris Parochi.

§. II.

§. II.

Resolvitur secundum Quæsitum.

An perpetua conventio cum uno ex antecessoribus Parochis facta Parochianis proficiat?

Reverendus dominus decimator pro se contra Parochianos ita argumentatur : ex meis documentis constat, quòd ante 80. annos pecuniæ pro decimis lini solutæ fuerint : ergo cum ab aliquo tempore, loco pecuniarum tres aves linariæ fuerint persolutæ, probabile est, quòd nova conventio fuerit inita : sed si nova conventio fuit inita, tunc decimatori convenit jus mutandi hanc ex conventionem inita deductam praxin ; ergo. Prob. sumpti minor : vel conventio inita fuit perpetua, & à nullo successore Parocho revocabilis, vel fuit à quocunque successore revocabilis ? Si dicas illam esse à quocunque successore revocabilem, tunc poterit à moderno decimatore revocari, & sic habetur intentum. Si tuearis initam illam ante tot annos compositionem fuisse irrevocabilem, hoc ipso erit nulla, & hinc novus, & ordinarius modus solvendi decimas denovo introduci poterit, nullitatem verò talis irrevocabilis, & omnes successores decimatores obligantis compositionis ex sequentibus

fundamenti decimator ostendere aggreditur.

Primum fundamentum pro se ita proponit. Quilibet ex antecessoribus Parochis super decimis hoc modo solvendis tantummodo convenerat ad tempus suæ vitæ, & quamdiu ipse fuerit Parochus : ergo ejusmodi compositio nullum ex successoribus potuit obligare, consequenter neque modernum. Prob. ant. nullus ex antecessoribus Parochis potuit præjudicare suis successoribus, neque hos ad aliquid obligare : ergo quilibet ex antecessoribus Parochis tantum convenerat ad dies suæ vitæ. Prob. conf. si etiam pro posterioribus temporibus ultra suam vitam cum Parochianis super hoc convenisset, tunc præjudicasset suis successoribus, qui non amplius haberent libertatem colligendi decimas ordinariè sibi debitas : ergo &c.

Secundum pro se fundamentum modernus Parochus in hunc modum adornat. Parochi, alique decimatores Ecclesiastici non possunt cum Laicis componere in perpetuum supra decimis absque consensu Pontificis. Prob. ex cap. Uuu
a. de

8. de transact. ubi habetur, transactionem super decimis factam non consistere, nisi autoritate summi Pontificis sit confirmata: ibi mandamus, quatenus, nisi presacti Athonachi transactionem prescriptam autoritate Apostolica confirmatam esse docuerit, &c. ergo ut compositio ista ab antecessoribus Parochis inita successores Parochos in perpetuum obliget, Parochianis probandum erit, quod ista compositio autoritate summi Pontificis confirmata fuerit.

9. Tertio, Parochus ita pro se argumentatur. Compositio ista habet rationem cujusdam alienationis Ecclesiasticæ: ergo ad illius valorem requiritur, ut omnes solemnitates ad validam Ecclesiasticam alienationem necessarias in illo contractu intervenerint: ergo hoc totum erit Parochianis probandum, ut valorem suæ cum antecessoribus inita conventionis perpetuum, & à nullo successore Parocho revocandum cum solido fundamento tueantur.

10. Quarto, modernus Parochus pro sua causa ita argumentatur. Etsi consensus summi Pontificis non foret necessarius, ad ejusmodi tamen conventionem, ut ista etiam successores obliget, necessarium requiritur Episcopi consensus: ergo ut illa habeatur pro valida, ostendendum Parochianis erit, Episcopi consensum in dato casu nequaquam defuisse. Ant. prob. ex cap. 2. de transact. ibi: statui-

mus, ut inter decimas inter vos, & aliquam personam Ecclesiasticam de assensu Episcopi, vel Archi-Episcopi sui compositio facta fuerit rata, & inconcussa persistat. In hoc textu, quod Pontifex Laicos alloquatur, defendunt Glossa, Imola cum Hostiensis, & Boich in cap. ex litteris de transactione.

Quinto: favent Parocho jura Pontificia: nam cap. 8. de confirm. utili vel inutili ad amicabilem partium compositionem super decimis requisitus fuerat ipsius Pontificis consensus, & can. 1. causa 16. q. 7. autoritate Apostolica prohibetur, ne decimæ à Laicis possideantur.

Denique in Extravagante Ambitiose: de rebus Eccles. alienandis ut decimæ non solum perpetuæ; sed etiam ad quodcunque tempus triennio longius remittantur, requiritur justa causa cum solemnitatibus ad rerum Ecclesiasticarum alienationem à jure requisitis; atqui Parochiani non possunt ostendere, quod hæc omnia observata in sua conventionione cum antecessoribus Parochis fuerint, ergo illis non erit in hac causa quidpiam deferendum.

Quæ hucusque attulimus, sunt præcipua fundamenta, quæ videntur evincere, conventionem olim initam Parochianis nostris obesse; dissolvi tamen illa poterunt sequentibus responsis, in prima etenim ratione negatur antecedens; quod quilibet Parochus neces-

necessariò ad tempus suæ vitæ, vel temporis, quo ipse futurus esset Parochus, convenerit: in prob. dist. ant. nullus ex antecessoribus potuit præjudicare successoris sine consensu legitimi superioris (cujus accessio tamen in his circumstantijs potuit à Parochianis prudenter supponi) conc. ant. non potuit præjudicare accedente consensu legitimi superioris: neg. ant. & conf. eo ipso, quòd tam multi succedentes sibi invicem ex eodem ordine religiosi decimatores Parochi introductæ semel praxi solvendi decimas acquieverint, quin ullus de novo renovaverit; fundamentum sufficiens aderat, primam compositionem cum legitimi superioris Religiosi autoritate celebratam fuisse.

13 Ad secundum fundamentum numero octavo propositum 27. dist. ant. non possunt sine autoritate Pontificis decimatores Ecclesiastici convenire cum Laicis, ut istis omnino gratuito sine ulla compensatione totaliter remittant, & condonent decimas: conc. ut remittant partem, non gratuito, sed ex permutatione: &c. nego ant. & conf. hæc autem compositio juxta dicta nequaquam fuerat gratuita.

24 In tertia ratione numero nono negatur, quòd habeat rationem cujusdam alienationis Ecclesiasticæ: & si haberet hanc rationem, ex dictis constat, nequaquam ad

quaslibet istas alienationes non gratuitas requiri ipsius Pontificis consensum, sed sufficere aliorum inferiorum superiorum autoritatem.

Quartæ rationi satisfaciunt ostendendo legitimi superioris consensum probabilissimè non defuisse, cum illius temporis superior sine consensu Reverendissimi sui Provincialis nullam mutationem fecerit.

Quod concernit cap. 2. de con- 16 firm. utili vel inutili reponimus, ibidem ex speciali conventionem partium ad amicabilem illam super decimis compositionem requisitam fuisse Apostolicæ Sedis confirmationem, ut hæc peteretur, & hæc obtentâ compositio executioni mandaretur.

Ad Canonem 1. causa 16. q. 7. 17 reponimus, ad illam transactionem requisitam fuisse autoritatem Pontificis, quia in illo casu de gravi præjudicio, solvenda scilicet tertia parte loco decimæ agebatur: vel quia nulla causa utilitatis intercesserat, aut necessitatis: ergo si tales circumstantiæ desint, Pontificis autoritas non erit necessaria.

Ultimo loco fuit allata Extra- 18 vagans ambitiose: de rebus Ecclesiasticis alien. ad quam reponimus, solennitatem à jure requisitam probabilissimè in hac compositione observatam fuisse: quòd si autem hæc defuerit, nihilominus Parochiani ad novam formam obser-

Uuu 2 van

vandam in solvendis decimis obligari non posse, cum illi se non fundent in valore olim initæ compositionis, sed in legitima consuetudine, aut consummata juxta tenorem legum præscriptione: si

enim ipsa conventio irrevocabilis in se fuisset valida, nulla opus fuisset præscriptione, cum illa per se jam exemisset Parochianos ab onere solvendi decimum mancipulum.

§. III.

Resolvitur tertium Quæsitum.

An, & qualis immunitas à solvendis decimis præscribi possit?

19 **D**ico primò: immunitas à solvendis decimis tam quoad totum, quam quoad partem; nec non etiam quoad formam à Laicis quoque præscribi potest, quod Clerici possint Covarruvias lib. 1. variarum cap. 17. n. 10. testatur, esse communem ita sentiunt Azor p. 1. Inst. lib. 7. c. 26. q. 4. Lessius lib. 2. c. 39. n. 26. Palao tract. 10. disput. unica: pu. 5. n. 2. Valentia tom. 3. disp. 6. q. 5. pu. 2. Laym. lib. 4. theol. moral. tract. 6. c. 6. n. 10. præter plures canonistas & T. T. alios apud Patrem Friderich de decimis n. 291. adductos.

Prob. concl. 1. Immunitas decimarum potest à tota quadam communitate per viam consuetudinis obtineri, uti experientia & consensus DD. docent: ergo etiam præscriptione, si ministris Ecclesiæ aliunde sufficienter sit provisum, prob. cons. consuetu-

do concernit immunitatem totius alicujus communitatis: præscriptio autem solas personas privatas: ergo si totæ communitates possunt ab obligatione solvendi decimas eximi, etiam poterunt personæ privatae ope præscriptionis.

Prob. 2. Ipsum jus colligendi decimas est quid longè majus, quam immunitas solutione decimarum, & tamen potest præscribi, præscriptione tamen solum impropria, quando videlicet defenditur solum ex præsumptione tituli, quam inducit quasi possessio immemorialis, prout docet P. Friderich de decimis num. 423. prout hic non immeritò supponimus: ergo etiam potest præscribi immunitas solvendi decimas: ant. prob. jus colligendi decimas obligat alios ad solvendum talia personæ decimas: immunitas autem ab illarum solutione tantum

modo eximit : est autem longè quid plus , aquirere jus obligandi alterum ad aliquid sibi præstandum , quàm obtinere immunitatem à solvendo alteri quidpiam. prob. etiam consequentia : si ope præscriptionis saltem improprie talis potest plus , & quod est fortius , acquiri , etiam poterit taliter acquiri , quod est minus : ergo si jus ad colligendas decimas est quid fortius , quàm immunitas , & potest ita acquiri præscriptione saltem impropria ; etiam poterit immunitas solvendi decimas. Confirm. vi legis Arrianus ff. de Ac. § ob. est longè favorabilior liberatio , quàm acquisitio.

Prob 3. Si immunitas ista non possit præscribi , ratio foret , quia hæc immunitas , eò quòd sit quid spirituale , non possit possideri à Laico , & consequenter neque præscribi : sed non est aliquid spirituale : prob. min. obligatio solvendi decimas , est purè temporalis , pro objecto suo habens aliquid merè temporale , fructus scilicet decimabiles : ergo &c. ant. agnoscunt Covarruvias lib. 1. variar. c. 17. n. 10. Fern. Vasquez lib. 2. controv. c. 89. Schmier de decimis §. 4. n. 168. Friderich de decimis n. 294.

Confirm. si onus solvendi decimas esset quid merè spirituale , non possit illud imponi prædijs , neque personis Laicorum inhære , nec absque simonia possent conventio , aut transactio quæ-

dam circa decimas præteritas , aut etiam futuras ad tempus Parochi viventis , & contrahentis institui : ergo cum hæc censeantur licite fieri , immunitas ista non erit quid spirituale.

Confirm. secundò : jus spirituale competens decimatori nequaquam transfertur in Parochianos immunitatem à decimis præscribentes , sed in ipso decimatore expirat , atque perimitur , ergo non sequitur aliquid spirituale possessum iri à secularibus immunitatem istam præscribentibus.

Ob. primò : qui non solvit decimas est possessor malæ fidei , saltem ex juris præsumptione sed possessor malæ fidei ullo tempore non præscribit regul. 2. Juris in 6. ergo &c. Maj. prob. ex Lege 7. Cod. de agricolis. § c. 82. de Reg. juris in 6. agit enim contra jus. 24. transf. Maj. dist. min. possessor : qui re ipsa est malæ fidei , ullo tempore non præscribit : conc. qui tantum ex præsumptione juris est , subdist. non præscribit tempore ordinario præscriptionis , concedo , non præscribit etiam tempore longissimo cum titulo & sine hoc immemoriali : neg. min. & conseq. cap. 4. § 6. de præscript. c. 1. eodem in 6. tradunt , etiam illum , cui jus resistit , posse præscribere , si possessionis non incapax existat : atqui Clericus non est hujus possessionis incapax : ergo &c.

Uuu 3

21 Ob. secundò, qui est immunis à solvendis decimis, istas colligit ex suo agro: ergo qui non potest possidere jus colligendi decimas ob hujus spiritualitatem, ob hanc ipsam non potest possidere immunitatem, consequenter neque præscribere. sed Laicus non potest possidere jus decimandi ob hujus spiritualitatem: ergo neque immunitatem. *¶* neg. ant. aliud enim est fructus suos integros percipere, quin ex istis detrahantur decimæ: & aliud ex alienis fructibus decimam partem colligere. tamdiu fructus sunt in dominio possidentis agrum, nec habent rationem decimarum, quamdiu à cæteris nondum fuerunt separati: ergo non potest dici, quòd Dominus immunis à solutione decimarum has colligat.

22 Ob. tertio juxta *can. 66. causa 16. q. 2. c. 26. de decimis* decimæ tributa egentium animarum, seu alimenta pauperum dicendæ sunt: ergo non poterunt præscribi, prob. conf. non possunt alimenta pauperibus subtrahi, & præscripta immunitate subtraherentur: ergo. *¶* dist. ant. sunt tributa animarum, ad quæ pauperibus jus quoddam competat, negatur: ad quæ eisdem nullum jus competat conc. ant. & neg. conf. dein hæc alimenta possunt pauperibus ex alijs decimis, eleemosynis, & redditibus Ecclesiasticis subministrari.

Ob. quartò *Lege 7. §. fin. Cod. de præscript. 30. annos*: asseritur, præstationibus annuis præscribi non posse, & decimæ sunt præstationes annuæ: ergo &c. *¶* neg. primum meimbrum antecedentis, quòd ibidem scilicet hæc asserantur. insuper oppositum habetur *ex cap. 4. §. 13. de præscript. §. leg. 22. Cod. de usur.*

Ob. quintò, contra jus divinum non potest præscribi, decimæ autem sunt juris divini: ergo non potest contra illas præscribi. *¶* dist. ant. sunt juris divini, in quantum sunt necessariae ad decentem Clericorum sustentationem conc. quatenus ad hanc non sunt necessariae: negatur.

Ob. sextò, juxta Sanctum Augustinum longè pejus peccatum est non dedisse decimas, quam illas dare tardius: ergo quia cum peccato nemo præscribit, decimarum immunitas non poterit præscribi. *¶* dist. ant. longè pejus peccatum est non solvere decimas mala fide, conc. bona fide non solvere decimas, est longe majus peccatum, negatur.

Dico secundò, ad præscribendam immunitatem à decimis necessaria fore illa omnia, quæ ad præscriptionem in communi sunt necessaria hoc est, bonam fidem, justitiam tituli, tempus possessionis à lege definitum. Conclusio est omnium: ratio est, quòd jura exigentia certas conditiones ad præ-

præscriptionem sint generalia, & generale dictum generaliter etiam fit intelligendum, hinc lege 10. de pretio dicitur, est communissimum illud, ubi lex non distinguit, neque nos distinguere debemus.

27 Dico tertio, ut præscribatur immunitas contra illum, cui jure communi non competit, jus decimandi, sufficit cum titulo tempus ordinariè ad præscriptionem requisitum, deducitur hoc ex lege penult. §. 1. Cod. de usufructu & lege ult. Cod. de præscript. longi temp. accedit Glossa in cap. 1. de præscript. in 6. & c. 2. de restit. spoliat. ita sentiunt etiam Alex in c. 17. de præscript. n. 59. Layman in cit. cap. 1. de præscript. Engl, Friderich, Schmier, Schmalzgrueber, ex quo ultimi duo inferunt, ut contra personam singularem vel Clericum præscribatur, inter præsentem sufficere decem annos, viginti autem contra absentes: permoti ad hoc dicendum ex cit. lege penult. §. 1. Cod. de usufructu. & lege ult. Cod. de præscript. prob. insuper conclusio ratione: quotiescunque possessori non resistunt jura, toties eidem ad præscribendum sufficit tempus ordinarium, sed jura non resistunt possessori volenti præscribere contra illum cui ista non assistunt, ergo iste poterit tempore ordinario præscribere: prob. min. si jura petenti non assistunt, tunc non dabitur præsumptio malæ fidei contra possessorem, respectu

ejusmodi petitoris: sed si non datur hæc præsumptio, jura non resistunt: ergo possidenti jura non resistunt, si petenti non assistunt: prob. min. resistuntia hæc juris, est nihil aliud, quam vehemens ac specialis præsumptio juris cum gravi prohibitione conjuncta: ergo &c.

Confirmatur: si illi contra quem præscribitur, jura non assistunt, tunc ille non habet pro se præsumptionem in jure communi fundatam: si non habet pro se præsumptionem in jure communi fundatam, potuit contra ipsum possessor præscribere immunitatem à decimis: ergo, si illi contra quem præscribitur jura non assistunt, potuit contra illum præscribere quasi possessor. Prob. Mai. præsumptio in jure communi fundata oritur & resultat ex assistentia juris communis: ergo si hæc assistentia non datur, neque dabitur ex hoc orta præsumptio, prob. itaque minor, si ille contra quem præscribitur non habet pro se ejusmodi præsumptionem, tunc neuter eorum habet pro se præsumptionem in jure fundatam: si neuter hanc habet, possessor potest præscribere: ergo si illi contra quem præscribitur, non assistunt jura, potest contra illum præscribi. prob. min. si neuter pro se habet talem præsumptionem, tunc est melior conditio possidentis, sed si hæc est melior, poterit possessor præscribere: prob. min.

mir.

min. melior est conditio possidentis cæteris paribus.

- 28 Dico quartò: ut præscribatur immunitas contra Parochiam, cui jus commune decimas attribuit, si adsit titulus, sufficiunt 40. anni, ita sentiunt Molina *de Just. tract. 2. disp. 75. n. 2.* Lessius *lib. 2. de Just. cap. 39. n. 26.* Sylvester, Covarr. Navarr. Valentia,

Moneta, Sylvius, Fagundez, Reginaldus & alij: prob. concl. ut compleatur præscriptio ab illo, cui resistunt jura, vi *cap. Episcopum 1. de prescript. in 6.* requiruntur 40. anni cum titulo: atqui præscribenti contra Parochum resistunt jura: ergo dicti anni requiruntur, sine titulo autem juxta multos necessarium erit tempus immemoriale.

§. IV.

Resolvitur quartum Quæsitum:

Num Parochiani, de quibus hic est quæstio, hanc formam solvendi decimas præscripserint?

EX formatione casus colligimus, Parochianos juxta monasterij assertum non obstante hac quinquaginta annorum praxi nequaquam jus quoddam præscripsisse ad decimas in tali forma, & quantitate solvendas, ita ut hætenus observatus modus præstandi decimas ad placidum monasterij aboleri, & consuetus alias & communis reassumi de novo possit: causam autem hujus licite innovationis quoad præstandas aliter decimas intelleximus in eo fundari, quòd hætenus continuata praxis originem suam ex conventionem habeat ab antecessoribus superioribus, aut DD. Parochis cum Parochianis facta suc-

cessoribus & moderno superiori præjudicare neutiquam possit.

Cùm igitur modernus monasterij superior asserat, modo explicatam conventionem unicam causam esse propter quam tot etiam annis observata in solvendis decimis praxis, monasterio non præjudicet, ipsisque Parochianis neutiquam proffit. Hinc æquissimum imò etiam necessarium videtur esse, ut superior decimator ex suis documentis ostendat, talem conventionem cum Parochianis super decimis hoc modo solvendis olim initam fuisse, cum affirmanti incumbat probatio, & cuilibet actori sua intentio probanda sit. Si enim in suis docu-

documentis invenit, ante octoginta annos pecunias loco decimarum persolutas fuisse, etiam annum, & modum, quibus conventio ista circa solvendas loco decimarum pecunias dissoluta, & nova de solvendis tribus linarijs jam confectis avibus introducta fuerat, annotatos reperire poterit.

30 Ponamus itaque documenta docere irrevocabilem olim, ac perpetuam conventionem de tribus linarijs avibus persolvendis loco decimarum, à quodam superiore cum parochianis olim fuisse factam, quo posito ulterius quaero; vel eadem documenta tradunt, quòd ista conventio habuerit omnes solennitates ad validam talem in materia decimarum conventionem à Jure requisitas? vel tradunt contrarium? vel ab hoc omnimode atque totaliter praescindunt? si primum: manifestum est, Parochianis ex hac omnibus solennitatibus instructa, & hinc valida, atque successores quoque obligante conventionem jus quoddam ad solvendas hac in forma & quantitate decimas accessisse, & hinc Parochianos invitos à moderno superiore ad alium modum, & ad majorem quantitatem in solvendis imposterum decimis obligari neutiquam posse.

31 Si dicat superior, aut Monasterium, ex documentis haberi quidem conventionem quandam olim initam fuisse, & quidem irrevocabilem, non tamen in illis inve-

niri, quòd debita atque à Juribus requisita solennitates in illa observatae fuerint, Contra est: si nihil ibidem de solennitatibus, num ista fuerint observatae, vel non, expressum legitur, tunc datur dubium, an ista observatae, & ex hoc actus fuerit validus, vel non? ergo hoc ipso supponi, ac praesumi debet, quòd fuerint illa observatae, & actus extiterit validus, prob. ex lege 80. quoties ff. de verbor. oblig. ibi quoties in stipulationibus ambigua oratio est: commodissimum est id accipi, quo res, de qua agitur in tuto sit & clarius lege 13. quoties in actionibus ff. de rebus dubijs ibi quoties in actionibus aut exceptionibus ambigua oratio est, commodissimum est id accipi, quo res, de qua agitur, magis valeat, quam pereat, ratio hujus desumitur ex surdo Confil. 307. Barbosa axioma 11. n. 4. quia actum frustratorium nemo praesumitur facere, & actus frustratorius lex abhorret.

Confirmatur nostra assertio ex altera illa communi maxima actus in dubio debet interpretari validus. Confirmatur ulterius non inefficaciter ex observatione hujus conventionis per 50. & plures annos sine ullis intermediorum superiorum reclamationibus continuata: non enim credibile videtur, ex tot intermedijs superioribus, qui quolibet ut plurimum triennio mutari solent, omnino nullum huic sibi & Monasterio aliquatenus praesidi-
judi-

judicanti, *praxi* reclamaturum fuisse, si à suis antecessoribus intellexisset, olim factam de hoc modo conventionem suis debitis solennitatibus destitutam, & hinc invalidam fuisse, Imo cum ad valorem ejusmodi conventionis super decimis Monasterio totaliter incorporatis ipsius plurimum Rev. Patris Provincialis consensus suffecerit, nec vero simile appareat, auctorem hujus conventionis aded imperitum fuisse, ut necessitatem hujus conditionis nesciverit, aut aded improbum, ut hujus non ignarus parochianos suos decipere intenderit, utique probabilissimum manet, cum consensu debitorum præpositi Plurimum R.P. provincialis hæc omnia facta fuisse.

32. Superest, ut quid Juris sit, videamus si verum sit tertium membrum; nimirum si ex documentis constet irrevocabilem quidem conventionem factam fuisse, omnibus tamen vel saltem necessariis solennitatibus Jurium destitutam, si hoc assertum clarè ex documentis constiterit, asserimus Monasterio, aut hujus superiori plenissimam potestatem competere hanc semel initam conventionem totaliter dissolvendi, nisi auxilio præscriptionis immunitatem à solutione decimi manipuli linarij in agro colligendi à tot annis consecuti parochiani fuerint.

33. Judicamus autem: immunitatem à solvendis decimis manipulis

linarijs in tertio hoc supposito legitime à parochianis præscriptam fuisse saltem si eisdem non constiterat, quod irrevocabilis ante 30. annos inita conventio super decimis taliter solvendis destituta fuerit debitis solennitatibus à Jure requisitis, prob. concl. in hoc casu adfuerunt bona fides; quasi possessio hujus immunitatis: tempus 40. imo 50. annorum ad præscriptionem immunitatis decimarum requisitum: ac denique titulus fundatus in conventionem irrevocabili semel cum Monasterio inita: ergo verè præscripta hæc immunitas à solvendis aliter decimis fuerat.

Dixi autem in conclusione: si Parochianis non constiterit, conventionem olim factam, debitis solennitatibus Jurium caruisse: Si enim hujus defectus consicij fuerunt; tunc vel insuper agnoverunt, conventionem his solennitatibus destitutam, nullam atque irritam esse, vel hoc nesciverant? quidquid dicatur, nulla fuit illorum præscriptio prob. m. si sciverunt nullam fuisse illam conventionem, etiam sciverunt, vi hujus conventionis factæ utpote irritæ, nullum sibi jus competere ad solvendum tres tantum aves linarias invito & refragante Monasterio: ergo ex vi hujus conventionis præscriptionem inchoare, & immunitatem irrevocabilem quasi possidere saltem bona fide non potuerunt, si autem alterum membrum ponatur, parochianis scilicet con-

constitisse quidem hunc defectum adfuisse, nescivisse tamen illos, quod solennitates, quæ defuerant, à Jure ad valorem conventionis requisitæ fuerint: tunc iterum nulla illorum erit præscriptio prob. in hoc casu titulus conventionis olim irrevocabiliter factæ fundatur in ignorantia Juris omnino certi vel liquidi: sed quando titulus fundatur in ignorantia juris omnino certi aut liquidi, etsi ista fuerit invincibilis, atque inculcata, nulla est præscriptio in utroque foro: ergo &c. prob. min. *lex. error. 2. de Juris, & facti ignorantia & lex. 4. ff. eodem lex 31. ff. de usucapion, & lex 2. §. 15. pro Emptore* Expressè statuunt & rejiciunt præscriptionem ex titulo colorato in ignorantia juris certi fundato: ergo vera est minor, nisi aliquis dicere velit, in Parochianis, utpote hominibus plebeis & simplicibus ignorantiam Juris tolerari à L.L.

35 Dicimus nunc secundò, Parochianos immunitatem istam, atque hætenus observatam formam & quantitatem in solvendis decimis verè præscripsisse, si illis non constiterat, eandem requisitis à jure solennitatibus destitutam fuisse. Prob. adfuit titulus coloratus, ipsa scilicet conventio irrevocabilis olim cum monasterio inita: secundò bona fides, quæ se fundabat in conventionem præ-

dicta: tertio quasi possessio 40. annis continuata hujus immunitatis: ac denique plurimum, quam 40. annorum tempus.

Ob. ex hac ultima conclusione sequi posse aliquem præscribere 36 immunitatem à parte solvendarum decimarum, si ab uno suorum Parochorum ex certa conventionem immunitatem istam comparaverit: hoc est falsum: prob. min. nullus Parochus potest disponere in futurum cum decimis in præjudicium suorum successorum sine ipsius Episcopi consensu: ergo falsum est, quòd aliquis possit præscribere immunitatem allatam. Prob. itaque etiam major primi filog: si Cajus contraxisset cum suo Parochus A, & hujus defuncti successor Parochus B. ignarus conventionis cum suo antecessore factæ relinqueret rem in antiquo statu; post lapsum 40. annorum præscripsisset Cajus immunitatem à decimis totaliter solvendis: ergo posset aliquis dicto modo præscribere &c. Cajum ideo non præscripturum fuisse, quia sciverat nullum Parochum ultra suam vitam transigere super decimis cum præjudicio suorum successorum posse: ergo si tamen possidere post mortem conventoris Parochi voluerat, fuerat in mala fide.

Urgent: ponamus, quòd Cajus simpliciter contraxerit non addendo tempus, ad quod conventio duratura sit, & hinc judicaverit, 37

verit, Parochum posse, ac vel-
le secum convenire in perpetuum
super dimidia parte decimarum in
futurum persolvenda: saltem in
hoc casu fuerat in bona fide: er-
go potuit juxta nostra principia
contrahere. & hunc titulum fun-
dari in ignorantia juris certi, aut
liquidi, quàm jura in præscriptio-
ne juxta superius dicta non tolle-
rant.

38 Urgent secundò: etiam in con-
ventione cum monasterio error
commisus fuerat circa ignoran-
tiam Juris certi, aut liquidi: er-
go est paritas. *¶* neg. ant. non
enim dicimus, Parochianos nef-
civisse, quòd monasterium sine
solennitatibus valide contrahere
nequeat, sed quòd supposuerint,
istas solennitates, consensum sci-
licet R. P. Provincialis adfuisse:
ergo non ipsius juris igno-
rantia, sed alieni duntaxat facti in-
tercesserat.

39 Urgent tertio: ponamus igitur,
quòd etiam Cajus contra-
hens cum suo Parocho judicave-
rit, suo huic contractui accessisse
ipsius Episcopi consensum: er-
go etiam præscribit: *¶* si habuit
rationabilem causam id præsumen-
di; & insuper cætera ad præscrip-
tionem necessaria non defuerint,
possibilem absolutè futuram ejus-
modi immunitatis præscriptionem.

Postquam hæcenus allatis ra-
tionibus probavimus, Parochia-
nis nequaquam obesse conventio-
nem irrevocabilem in futurum su-

per decimis in certa quantitate,
& forma persolvendis cum mo-
nasterio initam, tum quòd ejus-
modi conventio, si fuerat debitis
solennitatibus instructa, ratione
sui valoris statim jus istud in Pa-
rochianos transfulerit; tum, quòd
si fuerit invalida, titulum tamen
suppeditaverit, incipiendi & con-
tinuandi præscriptionem prædictæ
immunitatis. Examinanda modò
superest altera monasterij excep-
tio, qua dicit, ideo Parochianos
non potuisse præscribere, quia
monasterium, aut ejus superior
revocabiliter duntaxat cum Pa-
rochianis convenerat, & ad dies sui
tantummodo superioratùs, ita ut
cuilibet ex successoribus liberri-
mum fuerit factam à suo anteces-
sore super decimis conventionem,
modo voluerit revocare, novum-
que introducere.

Sed contra est, vel superior⁴⁹
potest probare, quòd singuli sui
antecessores, aut saltem istorum
aliqui, obligatos ad solvendas de-
cimas de hac à se revocabili con-
ventionem admoverint, & quasi de
novo cum Parochianis convene-
rint; vel hoc factum fuisse, pro-
bare monasterium, & superior
non possunt? si probare hoc pos-
sint; concedimus, nequaquam à
Parochianis hanc praxin præscrip-
tam fuisse, eò quòd sciverint, se
ex mera facultate monasterij ad-
nutum ab hoc revocabili decimas
in tali quantitate atque forma per-
solvere, non secus ac precario, aut
com-

commodato alicui traditum a commodatario præscribi ullo tempore non potest.

41 Si reponat monasterium, nequam quidem constare aliquid de hac insinuatione à nonnullis intermedijs superioribus facta; interea tamen ex documentis hac super forma solvendi decimas cum communitate erectis & ab ista aservatis constituisse sufficienter Parochianis, revocabilem hanc conventionem esse: si inquam, monasterium istud reponat, insuper etiam probet, iterum concedimus, nullum prescriptioni locum adfuisse, si Parochianis unde unde constiterit de revocabilitate hujus semel initæ à suis antecessoribus conventionis, cum hac ratione nullum absolutum unquam jus ad talem solutionem possederint.

Dein, ut bene advertit Clarissimus P. Schmier lib. 3. tract. 1. parte 3. sect. 4. §. 4. num. 188. si constet, quòd decimæ certo modo sint solutæ vi similis contractûs, tunc nec præscriptio positiva opponi poterit decimatori, eò quòd, & possessione, & bona fide fuerit destituta: nec privativa: dum interea decimator non intermiserit jus suum exercere in æquivalenti, atque ob vinculum juris, seu obligationis aliter decimas expetere non potuerit.

Unicum igitur adhuc restat dubium; an præscriptio locum habeat, si ex documentis suis monasterium probare possit revocabi-

lem duntaxat conventionem cum communitate super decimis hoc modo solvendis initam fuisse; interea tamen de hac revocabilitate communitati nihil omnino constiterit, eò quòd de illa nunquam à monasterio fuerit admonita, neque in communitatis documentis aliquid de hac inveniri possit: item, si nec monasterium ex suis documentis, nec ullo alio modo probare possit, ullam conventionem unquam cum communitate hac super re celebratam fuisse, ad primum ex istis dubium.

Dico primò: si conventio solum revocabilis juxta documenta monasterij cum communitate fuerat instituta, communitati tamen de hoc revocabili contractu nihil constiterit, probabiliùs à communitate hanc formam, & quantitatem solvendi decimas legitime præscriptam fuisse: prob. in hoc casu adfuerunt titulus, & ex hoc proveniens bona fides, possessio, & requisitum ad præscriptionem tempus: ergo &c. Ant. quoad solum titulum est controversum; ita tamen probatur: titulus existimatus, & tantùm intentionaliter existens, ad præscriptionem sufficit etiam ordinariam, vi legis 48. ff. usucapionibus, excipientis tamen specialiter emptionis titulum ibi: *si existimans debere tibi tradam, ita demum usucapio sequitur, si & tu putes debitum esse: aliud si putem me ex causa venditi teneri, & idem tradam; hinc enim nisi actio*

præcedat pro emptore usucapio locum non habebit. Idem desumitur ex lege ea res 5. Et lege seq. ff. pro legat. lege non solum 33. §. quod vulgo Et ff. de usurpat. Et usucapion. sed hic dabatur titulus existimatus in ita irrevocabilis conventionis. ergo. prob. min. tunc datur tit. existimatus, quando consideratis omnibus prudenter iudicamus talem titulum intervenisse: atqui hoc fit in præsentis casu: prob. min. eo ipso, quod nullus omnino superior, aut ipsum monasterium tanto tempore exegerint aliter decimas, sed hac quantitate, & forma fuerint contenti, & ex nullo alio fundamento contrarium colligi potuerit, prudentissimè potuit existimare communitas irrevocabilem quandam conventionem debitis solennitatibus instructam intervenisse.

43 Huic rationi satisfacere conatur monasterium, dicendo, quod per legem 7. ff. ad senatus consultum Velleianum error circa proprium factum in iure non tolleretur in ordine ad percipiendum inde commodum, atqui in præsentis casu error commissus fuerat circa proprium factum, circa ipsam scilicet conventionem à communitate cum monasterio celebratam, cum hæc fuerit revocabilis, communitas autem ex errore iudicaverit illam fuisse irrevocabilem.

Verùm responderi ad hanc objectionem potest citatam legem

loqui de errore circa factum ab ipsa persona errante commissum, atque asserere, quòd talis particularis persona non possit prætereignare ignorantiam sui proprii facti. cum ergo communitas post 50. annos existens non sit eadem, saltem physicè, cum communitate olim contrahente super decimis hoc modo solvendis, ideo citata lex ad hunc casum non videtur extendenda. Ratio est, quòd communitas modò existens utique possit ignorantiam facti ante 50. annos à suis antecessoribus celebrati, prætereignare, quam tamen prætereignare non potest persona singularis de facto à semetipso olim commissio. Contra est secundo, ibidem nulla fit mentio de præscriptione, sed tantum asseritur, quòd facti ignorantiam prætereignare non possit. Tertio ponimus in conclusione, quòd communitati de hac revocabilitate nihil constiterit, ergo fuit in bona fide. Quarto licet communitas existens tempore factæ huius conventionis sciverit, revocabilem talem conventionem fuisse factam, quia tamen succedentes decimatores nullam unquam amplius mentionem de hoc fecerunt, succedens communitas potuit prudenter existimare, conventionem istam fuisse irrevocabilem, si non primitus statim saltem successu temporis.

Ob. secundò: legem celsus 27. 44 ff. de usurpat. Et usucap. Et legem vulgo

nullo 24. *Cod. de R. V.* in his enim LL. dicitur, ad præscriptionem existentiam tituli necessariam esse. *¶* dist. dicunt necessariam esse existentiam tituli probabiliter & verosimiliter existimati, conc. semper realis: & coloratis: neg.

45 Dico secundo, si monasterium ex nullis documentis, vel alijs rationibus probare potest, quòd ullam conventionem revocabilem, aut irrevocabilem cum Parochianis olim iniverit, tunc hanc praxin solvendi decimas verè præscripserunt Parochiani, prob. immunitas à decimis, & à modo, quo solvi debent, absolute potest præscribi, si omnes conditiones intervenerint: atqui hæc omnes intervenerunt: ergo &c, prob. min. si aliqua conditio non adforet, esset vel maxime ipse titulus. hic non deest, prob. min in hoc casu pro titulo est patientia decimatoris, qui toto hoc 50. & plurium annorum spatio acceptaverat decimas in hac quantitate & qualitate persolutas; item eo ipso, quòd monasterium constanter singulis istis 50. & adhuc pluribus annis acceperit loco decimarum tres aves linarias confectas, prudenter rationabiliterque potuernt existimare Parochiani conventionem talem irrevocabilem cum monasterio fuisse olim initam: ergo habent titulum existimatum. Ita sentit clarissimus P. Schmier *lib. 3. tract. 1. par. 3. cap. 8. sect. 4. §. 4.* decidit n. 187. de-

cidit vi præscriptionis induci obligationem pro fructibus in natura pecuniam acceptandi.

Conf. vi textus in lege 3. § 4. 48
Cod. de præscript. 30. § 40. an norum præscriptio locum habet, quando is, cui competit jus exercendi quosdam actus, fundatum in concessione, pacto privilegio, aut alio quodam titulo, quàm in jure naturalis libertatis & meri arbitrij, intra statutum à legibus tempus ejusmodi juri competentes actus exercere neglexerit: atqui monasterio competeat jus exigendi decimas in agro ex alio, quàm titulo naturalis libertatis, & neglexit exercere hoc jus intra statutum tempus: ergo habet contra ipsum præscriptio locum.

Conf. secundo. quæstio hic 49
moveretur de præscripta immunitate obligationis ad solvendum decimum manipulum in ipso agro & juxta Laym. *lib. 3. de Just. tract. 1. cap. 8. n. 8.* ad similis immunitatis præscriptionem requiritur talis quasi possessio, ut aliquis neget se alteri obligatum esse; vel ipsare, aut facto ita se gerat, ac si obligatus non sit: & hac ratione ab eo tempore incipit talis esse in quasi possessione immunitatis à decimis præstandis: sed hæc omnia in nostro casu evenerunt, eo ipso, quòd decimum manipulum in agro cum patientia monasterij nunquam tot annis persolverint. his adde, quod clarissimus

mus

mus P. Schmier n. 21. cit. loco asserit.

48 Confir. eadem concl. 3. lege sicut 3. & lege omnes 4. Cod. de præscript. 30. annorum habetur, quod omnes actiones reales & personales jurgi 30. vel 40. annorum silentio extinguantur: ergo cum ab hac generali regula decimæ non excipiantur per ullam aliam legem, nec debet dici, decimas exemptas esse. Si dicas: præscribi quidem tanto tempore decimas cum titulo non tamen sine titulo, contra est, quod in adductis legibus, uti etiam in *Authentica male fidei Cod. de præscript. longi temporis. item leg. si quis princ. & §. 1. Cod. de præscript. 30. ann. uti etiam à jure Canonico c. 3. de præscript. item cap. 4. eodem & cap. 3. de caus. possess.* nulla fiat mentio de titulo: ergo ad præscribendam immunitatem ab actionibus nullus erit necessarius titulus. Respondetur ad hoc ab adversarijs: nullam quidem mentionem de titulo fieri in allatis textibus Juris, ab his tamen supponi quod titulus adfuerit, prout notat Vasquez à Charles in c. 17. de præscript. & Gonzalez *ibidem* n. 15.

Contra hanc tamen replicam ulterius nostrum argumentum ita prosequor. quidquid sit de necessitate tituli ab illis textibus sup-

positi, de quo controverti hic & nunc nobis necessarium non esse judicamus: in nostro casu habebatur titulus ad excludendam malam, & introducendam bonam fidem in Parochianis sufficiens: ergo ex hoc non erit invalida præscriptio: prob. ant. dabatur titulus rationabiliter existimatus, ut constat ex superius dictis. Contra est secundò: in præscriptione privativa sufficiens patientia Domini, & simul istius scientia juxta Rhat *de usucap. cap. 3. asserit. 29.* & alios (imo juxta multos sola patientia Domini, seu tolerantia negativa, quæ per hoc habetur quod Dominus non contradicat, ita ut opus neutiquam sit, approbari illam à Domino) atqui in nostro casu præscripta fuit immunitas patiente ac sciente Domino, nimirum monasterio, quod à tanto tempore tres tantum aves linarias annuatim perceperat sine omni reclamazione: ergo &c.

Ex his omnibus itaque ultimo concludimus, immunitatem à solvendis alio, quam hætenus à tot annis consueto modo ita à Parochianis præscriptam fuisse, ut à monasterio, vel hujus superiore ad aliam formam, aut aliud quidpiam præstandum compelli nequeant.